

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
pentru secțiile și școlile cu predare în limba minorităților
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
SECȚIUNEA A

Limba și literatura română – pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară
16 martie 2024
Clasa a VI-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Sper să pot termina jocul! Dacă pierd ninsoarea e dezastru. Trebuie să-mi închid gura de tot, să zic stop și creierului, eventual. Dar mai bine s-o iau cu începutul, sunt Stela și-mi urăsc din toată ființa numele. Cine-și imaginează că te poți descurca în mileniul trei cu un nume ca ăsta? Când ai treizeci de colegi pasionați de rime? Stela-Coleoptera e simpatic, nu? Dar Stela-Umbrela? Cât despre Stela-Mozarella, a câștigat detașat și s-a lipit de mine ca scotch-ul*.

În dimineața cu nenorocirea, m-am trezit ca de obicei, doar că înainte să deschid ochii mi-am dat seama că lumina era altfel. Lucea mat, avea în ea catifea și tăcere. Niiinge! Niiinge! am strigat și eu fericită. Și-am dat buzna pe balcon, fără să-mi pese că-s desculță și-n pijamale. *Ai făcut proiectul la mate, Mozarella?* mi-a intrat tocmai atunci, pe WhatsApp, un mesaj de la Dani. Mi-au sărit inima din piept și neuronii din cutie. Doamne, nu mai suportam. Se contaminase și el? De unde până unde... Mozarella?!

Dispaaari! am zis în timp ce ștergeam întrebarea. *Dispari!... Dispari!* am continuat cu niște spamuri. Când mi-am ridicat ochii din ecran, am văzut pentru o clipă negru în fața lor.

Ce urmează e mai greu de crezut. Fulgii cădeau în continuare, ca-n filmele de Crăciun. Dar unul..., ei bine, unul s-a desprins de ceilalți și-a pornit spre mine. Pe măsură ce se apropia, se făcea tot mai mare. L-am văzut nasul, obrații bucălați, ochii, mâinile, picioarele cu ghete verzi... Dumnezeule! Mi-am tras o palmă să văd dacă-s trează. Eram. DISPARI! se numește jocul, mi-a zis fără chef fulgul. Vezi ce faci, nu te grăbi! Mă întorc când ninge... Mi-am tras încă o palmă, tot fără rezultat. După care am șoptit înspăimântată: Dispari! Și pe cuvântul meu că nu l-am mai văzut.

Poate mâncasem ceva stricat de aveam halucinații. Dar nu, nu mă durea deloc burta. E drept că nu mi-am dat seama din prima ce catastrofe pot produce. Ca să fie clar, din dimineața aia, eu, Stela, e destul să rostesc Dispari! și-atunci lucrul acela chiar dispare. De exemplu, sigur v-ați prins că n-am nicio linie de dialog până aici. Ei bine, asta pentru că nici nu mai există așa ceva, eu însămi le-am făcut să dispară. Cu un Dispari sănătos, supărată pe o greșeală dintr-un test la română. Dacă ați ști câte-am făcut cu superputerea mea! Nu se mai aude nici de hoți, războaie, cuvinte urâte, note sub opt sau granițe. Problema e că am „dispărut” și câteva gusturi. Pizza e dulce acum, hamburgerul dulce, spanacul dulce, cartofii prăjiți sunt dulci și, credeți-mă, toate astea nu se mai pot mânca. Ar fi trebuit să-mi folosesc mintea altfel, nu să vorbească gura fără mine. Voi v-ați fi gândit la consecințe, ați fi făcut poate o listă, dar eu nu, m-am grăbit. Mi-e dor de viața mea de dinainte.

Acum, când scriu toate astea, pândesc ninsoarea. Ninge, ninge. Sar din pat și, cu tălpile goale, fug pe balcon. Fulgul, îmbrăcat cu blugi și hanorac, aterizează la un pas de mine. Spune, Stela, hai, spune! zice el îngrijorat. Spune cuvântul potrivit! Numai el te scoate din joc! Ce ieșire?! Ce să scriu? Ce să spun? Ce să fac? Ce-mi doresc cel mai mult?

Apari! strig cu toată puterea. Fulgul începe să fredoneze în ritm hip-hop, se poate face și cu Apari un joc. Poate faceți un proiect în care inventați jocul APARI! Și nu uitați de-un anume fulg uriaș care se descurcă nu tocmai grozav cu încălzirea asta globală.

după Ioana Nicolaie, *Dispari!*

*scotch – bandă adezivă

B.

Muzeul Național de Artă Timișoara a lansat, în cadrul proiectului „Zilele Județului Timiș”, apelul de participare la concursul pe tema „Joc de imaginație” adresat copiilor cu vârste cuprinse între 5 – 15 ani, la secțiunile: artă vizuală și scriere creativă. Au participat copii din localitățile județului Timiș. Organizatorii i-au invitat pe copii să realizeze lucrări inspirate din vizitele la muzeu, vizite de documentare sau imagini ale amintirilor vizitelor la muzeu.

Este important ca micuții iubitori de artă să viziteze un muzeu, să învețe lucruri noi, să descopere comorile unui palat baroc. Cunoașterea unui muzeu îi ajută pe copii să înțeleagă mai multe stiluri artistice, să conecteze noțiuni de arhitectură, de pictură, de sculptură etc. Nu de puține ori, pe parcursul tururilor ghidate din cadrul activităților educaționale de la muzeu, copiii curajoși pun întrebări la care adulții nu s-ar fi gândit. De aceea, organizatorii concursului au dorit să vadă ce opere de artă creează copiii prin felul lor unic de a vedea lumea, prin interesul lor pentru detalii. Lucrările copiilor au fost prezentate în cadrul unei expoziții care a avut loc în data de 27 iulie 2021, în curtea muzeului de pe strada Florimund de Mercy, numărul 6.

Concursul și expoziția au reprezentat o ocazie de a cunoaște copii foarte talentați și pasionați de artă. Unii dintre ei au venit cu părinții sau cu bunicii în documentare la muzeu și au existat alți copii care s-au inspirat din imaginile puse la dispoziție în format digital. Au fost participanți la concurs care au concentrat toate ideile creative într-o singură imagine expresivă, dar au fost copii care au propus 12 lucrări.

La finalul concursului toți copiii au primit diplome de participare, cărți și albume de artă din partea muzeului, iar premianților li s-au oferit și materiale de creație, pentru a fi încurajați să continue dialogul activ cu arta.

după ^{***}, *Muzeul Național de Artă din Timișoara și jocurile imaginației*
<https://www.banatulazi.ro>

SUBIECTUL I

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Sunt corect despărțite în silabe toate cuvintele din seria:
 - a) „ca-ti-fea”, „fiin-ța”, „în-ce-put-ul”.
 - b) „ful-gul”, „dia-log”, „ro-mâ-nă”.
 - c) „nu-me-le”, „mân-ca-sem”, „via-ța”.
 - d) „ter-mi-na”, „lum-i-na”, „mi-le-niul”.

2 puncte
2. Sunt nearticulate toate substantivele din seria:
 - a) „colegi”, „inima”, „hanorac”, „obrajii”.
 - b) „joc”, „copii”, „palmă”, „proiect”.
 - c) „palmă”, „fulgii”, „cuvânt”, „vizitele”.
 - d) „pictură”, „ideile”, „muzeu”, „arta”.

2 puncte
3. Sunt invariabile toate adjectivele din seria:
 - a) bleumarin, cumsecade, maro.
 - b) cuminte, maro, perspicace.
 - c) cumsecade, verde, dulce.
 - d) verde, bleumarin, maro.

2 puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

4. Transcrie, din textul A, două cuvinte din câmpul lexico-semantic al *corpului omenesc*. **4 puncte**
5. Rescrie enunțul, folosind verbul subliniat la modul imperativ, forma negativă, numărul singular: „Dispari! am continuat cu niște spamuri.” **4 puncte**
6. Alcătuieste câte un enunț cu omonimele cuvintelor subliniate din secvențele: „Dar mai bine s-o iau cu începutul”, „să învețe lucruri noi”. **4 puncte**
7. Precizează funcția sintactică a fiecărui cuvânt subliniat: „Fulgii cădeau în continuare, ca-n filmele de Crăciun.” **6 puncte**
8. Rescrie corect următoarele enunțuri care fac parte dintr-un mesaj al personajului Stela către fulgul de zăpadă: „Sunt fericit că mi-ai arătat și mi-e jocul *Dispari!* spuse Stela. Mi-aș dori să ne reîntâlnim cât mai repede.” **6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

50 de puncte

A. ÎNȚELEGEREA TEXTULUI

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Transcrie din textul A un indice spațial și un indice temporal. **4 puncte**
2. Numește trei valori pe care le regăsești în textul B. **6 puncte**
3. Care este motivul pentru care Stela spune că îi este dor de viața ei de dinainte? Motivează-ți răspunsul, în unu-trei enunțuri, valorificând textul A. **6 puncte**
4. De ce crezi că îi poate fi utilă unui copil vizitarea unui muzeu? Formulează răspunsul, valorificând informațiile din textul B. **6 puncte**
5. Selectează două informații, din textul B, care crezi că au fost utile unui copil care a participat la concursul organizat de Muzeul Național de Artă Timișoara, motivându-ți alegerea. **8 puncte**

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

B. SCRIERE CREATIVĂ

Imaginează-ți că Stela decide să inventeze un nou joc alături de fulgul de zăpadă. Scrie un text narativ, de minimum 80 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare prin care trec cele două personaje.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- integrarea unei secvențe descriptive, de minimum zece cuvinte;
- introducerea unui dialog alcătuit din două – patru replici;
- originalitatea în prezentarea conținutului de idei.

Vei primi 14 de puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă!

Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 80 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

C.

—De unde veniți? a întrebat Sakiz Sardunya.

Zeliș a arătat un loc în depărtare:

—Țara legendelor, a poveștilor și a basmelor.

—Și ce fel de loc este acesta? Ce crește acolo?

În momentul acela, chipul dulce al lui Zeliș s-a umbrat.

—Țara noastră nu mai este ca pe vremuri. Cândva era verde peste tot, apele curgeau învolburate; în pădurile ei trăiau zânele și dragonii. Dar acum se usucă pe zi ce trece.

—Zânele și dragonii? Ce spui tu acolo?!

—Poți să nu mă crezi, a spus Zeliș. Poți să nu crezi nici în povești, dar poți să negi că există poveștile? Toate poveștile pe care le știi au izvorât de la noi. De acolo s-au răspândit în întreaga lume.

—Cum adică?

—În felul următor, a spus Zeliș și a continuat să explice: mai întâi de toate pornim la drum și strângem idei din mai multe țări. Pe acestea le încărcăm literă cu literă în sacii pe care îi cărăm cu noi. Apoi ne întoarcem în țara noastră. Acolo există Tabăra de Idei. Ne retragem în tabără, analizăm ideile fiecare pe rând, le prelucrăm și compunem povești, basme, legende noi-nouțe.

— Bine, dar ce s-a schimbat? De ce țara voastră se usucă?

Zeliș a oftat.

—Să îți povestesc astfel: atunci când un copil citește aici o carte și-i place mult, atunci când un adult povestește un basm sau o poveste și apare o idee nouă, pe al optulea continent înflorește o floare, ciripește o pasăre. Sau o cascadă începe să curgă. Tot ce se întâmplă aici ne afectează pe noi. Copiii nu mai citesc ca înainte, nu mai visează, nu se mai lasă în voia imaginației ca înainte.

—Și mie îmi plac jocurile pe calculator.

—Bineînțeles că se pot juca, dar să citească și cărți, a spus Zeliș. Omul are nevoie de imaginație. E la fel de importantă ca pâinea, ca apa.

după Elif Shafak, *Fetița căreia nu-i plăcea numele ei*

Scrie un text, de minimum 120 de cuvinte, în care să prezinți puterea imaginației, așa cum apare în cele două texte-suport, A și C, selectate din zone culturale diferite.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

– prezentarea unui aspect comun al modului în care este prezentată puterea imaginației, în textul A și în textul C;

- prezentarea unui aspect diferit al modului în care este prezentată puterea imaginației, în textul A și în textul C;
- exemplificarea adecvată a aspectului comun;
- exemplificarea adecvată a aspectului diferit;
- valorificarea experienței de viață/de lectură.

Vei primi 14 de puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă!

Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 120 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.